

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Kravji dolini
štej. 26.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Ruska miroljubnost

kaže se v sedajnih degovorih z angleško vlado v vsem svojem svitu. Občudovanja vredna je potrpežljivost, s katero Rusija prenaša spletke in zabavljice skoraj cele Evrope. Rusija, akoravno svojo moč pozna, vdaja se vendar kolikor mogoče terjatvam angleškim. Akoravno je mir s Turčijo že sam na sebi skromen in Rusiji malo dobička donaja, je vendar Rusija pripravljena še od tega nekaj odstopiti, samo da se ohrani mir. Rusi niso šovinističen narod, oni se prej prenizko nego previsoko cenijo, tudi car je miroljuben vladar; vrhu tega nosijo Rusi posledice zadnje vojske zadosti težko, in si ne želijo obnovljenih videti vseh žrtev in težav, ki jih vsaka velika vojska prizadeva; vojska je zlo, in ruski državniki so dosti pošteni, da to priznajo in naglašajo, ker nečejo na se vzeti odgovornosti za potoke krvi, ki se imajo preliti.

Vsacega poštenega Slovana mora v srce boleti, če vidi, kako ošabna Britanija Rusom nagaja in milijone stroškov prizadeva brez vsacega pravega uzroka, če vidi, kako hočejo drugi žeti, kar so Slovani s svojo krvjo pridobili, če vidi, kako hočejo komaj osvobodjene narode južnoslovanske deloma kratiti, ogoljufati za pridobitve, ali pa celo pod turški jarem nazaj potisniti, ce vidi, kako se velika Rusija sama vdaje in umika. Mi smo prepričani, da Rusija ne odjenjuje iz bojazni pred bojem, pred Angleži, ali pred Evropo; ona odjenjuje iz poštenega miroljubja, ker neče zakriviti vse reve in groze, ki bi taki vojski sledila.

Toda samopašna Evropa tega ruskega po-

štenja neče priznati, neče videti pri drugem čutil, ki jih sama ne pozna; zato se valjajo zdaj vsi rusozrešni listi z vražjo razkošnostjo v blatu zasmehovanja in zasramovanja ruskega imena, češ, kako se Rusija Angležev boji, in da bo v vse privolila, kar bodo ti zahtevali.

„N. W. Tagblatt“ pravi, da se Rusi ne bodo samo Batuma, ampak tudi Karsa odrekli. Ravno ti listi govoré Turkom na dušo, da naj za nobeno ceno trdnjav ne izpraznijo; ob enem pa tako hvalijo in povzdigujejo turško armado, in rusko toliko obrekujejo, kakor bi stali Turki pred Moskvo, in ne Rusi pred Carigradom. Vsak vé, kam pes tace moli; ti listi hočejo pritiskati na Andrassyja in dunajske dvorske kroge, da bi se oklenili Angležev, in Rusom vojsko napovedali, v ta namen se mora položaj Rusije naslikati v obupnem stanju. Ti ljudje so, se ve da, toliko brezvestni, da jim ni za cesarsko hišo, niti za one tisoče ljudi, ki bi po taki vojski postali nesrečni, da le sami svoj dobiček pri tem najdejo, ali pa ga imajo že v žepu, saj je Anglija bogata in tudi radodarna tistim, ki jej služijo. Že so vse evropejsko časopisje razun slovanskega na svojo stran dobili, in iz vseh kotov leté na Rusijo papirnaté bombe nabasane s strupenim žolcem in sovraštvom do slovanskega imena, streljajoče laž, zvijačo in psovke.

Pri vsem tem pa se Rusija ne neha posluževati pomirljivih besedi, ne neha na grde besede z lepimi odgovarjati, ne neha odjenjevati, kjer je le mogoče, tako da že miroljubni podložniki cara godrnjajo in bi nekteri že raje videli novo vojsko, nego toliko poniževanja slavne in mogočne ruske države. Vladna

„Agence Russe“ se obrača vnovič do Angležev, in jim polaga na srce, kako velika bi bila odgovornost za tiste državnike, ki bi zakrivali tako velikansko vojsko, ki bi divjala po vseh delih sveta, strašanske žrtve požirala, in konečno vendar brez vspeha ostala, ker se Rusija in Anglija ne morete popolnem vničiti. Veliko bolje in pametneje bi bilo, da se obe državi v miru porazumete, in Azijo vzajemno civilizirate.“

Ali bo ta ruska miroljubnost prinašala dober sad, ali bo zabranila vojsko, tega še ne moremo vedeti; morda bodo rusko pomirljivost smatrali za bojazljivo in strune še bolj močno napeli; — vsakako pa se bo svet prepričal, da je Rusija vse storila, da bi se mir ohranil, vsa dogovornost pa bo padla na Beaconsfieldovo vlado, ki ne neha reči do skrajnega gnati, in Rusije dražiti; nobeni pošteni vladi po tem takem ne bo mogoče, zvezati se z Angleži, in primorani bodo sami izvojevati silno borbo z najmočnejšo državo na svetu.

Akoravno vojske ne smemo želeti, bi vendar marsikdo rad videl, če bi prišlo do boja, samo da bi se angleška prevzetnost malo ponižala, kar bi se gotovo zgodilo, ker ste si Rusija in Anglija v moči jako neenaki, in zavezali bi se potem jeziki obrekovalcem Rusije, ki bi silo in moč, kar je Slovanstvo v sebi hrani, vsled tega še le prav spoznali. Sicer se zdaj kaže, da se boste Rusija in Anglija mirno porazumele in pobotale, vendar pa v nekterih listih ni konca zasmehovanju in zasramovanju vsega ruskega, in ti listi bodo skušali Slovanstvo toliko ponižati in potlačiti, kakor da bi bila ruska armada vsa po-

Šola nekdanj in sedaj.

(Priproste črtice o šoli, učiteljih in učencih.)

(Dalje.)

Naj po vsem tem preskočim na šolo sedanje dobe. Povem pa, da bom navajal le posamezne opazke, ker nisem pedagog, ampak ljudi sodim le po tem, kakor jih vidim in skušam.

Ko sem jaz po šolskih klopéh „hlače trgal“, še ni bilo tistega liberalizma, po katerem je zdaj svet tako srečen postal. Takrat so se tudi — naj se mi ne zameri neprilicni primerljaj! — hudodelniki še bali ječ, ker so vedeli, da jih tam ne čaka nič dobrega. Kdor je prišel iz ječe, se je je bal, a kdor je prišel iz šole, je kolikor toliko znal. Zdaj se v ječah jetniki ne pokoré, po šolah pa se učenci ne učé toliko, ko nekdanj; za oboje naj bo odgovoren „liberalizem.“

Človek bi skoro mislil, da so jetnikov osodo zljajšali taki, ki se boje sami priti kedaj v jetnišnice; in res imamo že dokaze, da se je to zgodilo. O šolah se kaj tacega ne more reči, ker tisti, ki so skovali sedanje šolske postave, so šoli že vsaj odrastli, čeravno se

marsikteri izmed njih ni dosti učil, če prav morda kako visoko službo opravlja. Jaz bi celó trdil, da so ti možje po šolah premalo skusili šibo, ker ne vedó, kako dobro tekne porednim.

Vselej, kedar srečam kako trumo dijakov, se smilim sam sebi. Ne da bi mi bila pela šiba, ker sem se je že po očetu bal, a taki gospodje mi nismo bili nikdar, kakor sedanji šolarček, če je le ped visok. To ti je res gospod! Proti njemu je učitelj uboga šleva. Nekdanj so bili učitelji, ali profesorji za to nastavljeni, da so učili; zdaj bi pa skoro rekel, da so za to, ker šole brez učencev ne more biti. S tem nočem zabavljati sedanji šoli, češ, da sem nasprotnik šole sploh ali se potezam za šibo — meni se smilijo le učitelji, oziroma profesorji, ki naj o sedanjih postavah mladino — ne učé, ampak odgojujejo, če je odgoja res še predmet šoli.

Ura bije štiri, kar se pridrvi truma škratelnov iz šole; vsa cesta je njih, prične se pehanje, po zimi kepanje; tu se ti zaleti tak mal škratelj med noge, tam ti prileti kepa in ti zbije pokrivalo z glave, od onega kraja slišiš zopet zabavljive besede, ki léte ná-te ali na tvoj stan, od družega jok tepenega ali

ob tla vrženega dečka, ki svoje bukve in zvezke po blatu pobira, in enakih reči več. Rekel mi boš, da se je kaj tacega zmeraj godilo, da so bili otroci vselej kolikor toliko razposajeni. Da, res je, tudi mi — ali vsaj med nami nekteri — smo bili taki. Ali takrat se jih je dalo krotiti, večidel s šibo, pa tudi z zaporom in postom. Če je prišla kaka pritožba, je bil krivec občutljivo kaznovan, in če je enkrat, dvakrat se mu taka zgodila, se je bal, imel je strah.

Kako pa zdaj! Recimo, da je tak frkovec poreden v šoli ali zunaj nje — česa se mu je bati? V šoli ničesar, kajti dobra ali ostra beseda se ga ne prime, tepen ne sme biti, to sam vé in če ga učitelj kaznuje z zaporom, kaznuje tudi sam sebe, ker se mora skoro z njim zapreti. Ostane le še šiba starišev ali post domá. Učitelj pošlje starišem naznanilo, da je sinko to ali ono pregrešil. Ali kaj je nasledek? Le redkokrat občutljiva kazen, ker je starišev roka pogosto premeška, veliko večkrat pa huda zamera učitelju, ki je na ta način „prijdnega“ sinčka v slabo ime spravil. Tudi se zgodi, da učenec, po katerem je učitelj poslal naznanilo o pregrehi sina starišem na dom,

bita in razpršena. Ravno ta evropska prevzetnost in nje sovražstvo do Slovanov bo prej ali pozneje vendar do vojske pripeljalo, zato imajo Rusi prav, da se pri vsem miroljubji pridno oborožujejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. maja.

Avstrijske dežele.

Provizorična pogodba med Cislo in Translo se bode podaljšala do konca meseca junija in v bankinem zboru je sekcij-ski svetovalec Niebauer rekel, da se bodo dotični predlogi že te dni izročili državnima zbornicama.

Delegaciji se snidete, kakor je minister Szell naznanil ogerskim poslancem, v soboto 25. t. m.

Državnemu zboru dunajskemu in ogerskemu izročil se je glede dolga 80 milj. nov načrt; novela k postavi o ravnanju zemljišnega davka neki ne pride v obravnavo, Poljakom na ljubo ne, ki ji hudo oporekajo in ktere hoče vlada s tem pridobiti, da bi glasovali za pogodbine predloge. Vcenitev zemljiš, ki je bila začasno ustanovljena, se je zopet pričela. „P. L.“ v dveh dopisih z Dunaja pretresa notranje razmere naše vladine stranke v državnem zboru ter pride do sklepa, da ta zbornica in ta vlada ne boste mogle dolgo druga poleg druge ostati. — Najvažnejši parlamentarni dogodek je bil te dni ta, da je baron Kellersperg izstopil iz kluba velikih posestnikov ter pristopil k napredovalnemu klubu, ki sicer ne šteje mnogo ndov, pa ima nekaj prav krepkih mladih moči. Da ni veliko opravi v zbornici, bilo je najbolj krivo to, da ni imel nobenega sposebnega načelnika, kterega pa s Kellerspergom dobi. Zato je dosedanjo večino ta prestop jako pretresil, ker ji je novo znamenje, da se njena slava bliža k koncu.

Jungmannova svečanost pri razkritji njegovega spominka v Pragi 15. t. m. bila je jako sijajna. Slavnostni govor imel je dr. Rieger, ki je rekel, da Jungmann ni bil kak mogotec tega sveta, ne kak velik vojskovodja, ampak le priprost učenjak, ki je pa narod česki zbudil iz duševne vnemarnosti, in ga pripeljal k narodni časti, oliki in slavi. Kakor dober oče skrbel je za narod, ga podučeval, spodbujal in opominjal na dolžnosti njegove.

Vse svoje življenje delal je za ta narod, v šoli, v življenji, z besedo in pisavo, v učenih družbah in s priprostimi spisi, z lepoznavsko literaturo, izvirnimi deli in prevodi klasičnih del. Svoje časti ni iskal v tem, da bi druge ojstro sodil in jim delovanje odmerjeval, njegovo pravilo je bilo: „Delaj sam!“ Pri banketu govorili so razun dr. Riegerja še bivši minister Jireček, dr. Sladkovsky, Malý, prof. Krejčí, dr. Strakaty in stolni prošt Štulc. Zvečer bila je slavnostna predstava v gledališči, s katero se je narodna slovesnost primerno končala.

Na Erdeljskem zbirajo po naznanilu ogerskih listov vojaštvo in hočejo neki vtrditi tudi več krajev. Bog obvaruj, da bi sedaj, ko se bosta Rus in Anglež mirno porazumela, madjarski prenapeteži nas ne zapletli v vojsko, ki bi bila najhujša nesreča, ki bi mogla zadeti našo ljubo Avstrijo.

Vnanje države.

Ruski poročnik v Carigradu, knez Labanov, je 18. t. m. sultanu izročil svoja pisma ter potem obiskal še turške ministre in dostojanstvenike. Ruska vojna pri Carigradu se še vedno sim ter tje premiče, ne da bi se pa kaj bolj približala vojni turški. Iz Odrina so Rusi iz zdravstvenih ozirov vojake razpostavili po okolici. Komisija, ki ima pomiriti turške vstajnike v Rodopskih gorah, še ni neki nič opravila. — Grof Šuvalov se je iz Petrograda 18. t. m. vrnil v London.

Pruski vojaški pooblaščenec pri vladi ruski je 17. t. m. došel v Berlin in je imel drugo jutro razgovor s cesarjem Viljemom. Minister uka in bogočastja Falk se hoče službi odpovedati, pa tovarši mu na vso moč prigovarjajo, da naj ostane, ker bi se sicer tudi pri drugih ministrih marsikaj spremenilo.

Italijanska vlada je zbornici predložila načrt o gornje-italijanskih železnicah, ki se bodo od 1. julija t. l. do 31. decembra l. 1879 oskrbovale na državne stroške. V državni proračun se bo ob enem postavilo skoz 15 let po 50 milj., da se izdelajo še drugod železnice, kjer so potrebne.

Na Angleškem so 17. t. m. po polnoči do dveh v Blackburnu te dni nekaj rogovilili, pa policija je razsajalce brez posebnega truda razgnala in 14 najnemirnejših zaprla.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane 18. maja. (Narodna zvest.) Čudne podobe ti najdeš po Ljubljani, če stikaš po raznih kotih, ter ljudem potipaš na zob, kakęga mišljenja da so. Le malo jih je trdne prave vere. Mnogi so naši, pa vendar so še tako slabi v svojem prepričanju, da bodo brž pomagali čez našo stranko zabavljati, kedar vidijo, da je večina na nasprotni stranki. Mnogi bolj priprosti Slovenci pa imajo nekaj neumen strah v kosteh, kakor se pripoveduje o Indih, kako se neznansko Angležev boje. Mnogi taki Slovenci so podobni tistim mišim v basni, ki so se pogovarjale, kako da bodo mački zvonec na vrat obesile; ko pa mačka pride, so se vse v tek spustile. Tako se sliši med Slovenci včas, da bodo nasprotni stranki že pokazali; kedar pa kak tak med nje stopi, pozabljeni so vsi hrabri sklepi. Nekteri imajo tudi navado, da kedar se s kom kregajo, jamejo po nemški upiti, ker mislijo, da se bo tisti bolj bal, ki se z njim kregajo, če nad njim po nemški zarenče. Tudi ta smešna prikazen izvira iz prevelikega strahu pred nasprotniki. Imamo pa tudi take možiceljne, ki pravijo, da se nečejo mešati v nobeno politiko, pa v resnici jim je vendar vse slovensko zoperno, slovenske časnike odrivajo, kjer le morejo, ter jih ljudem odsvetujejo in nemške priporočajo. Taki se le starega drže, in vse novo jim preseda; ker je pa po njih mislih tudi slovenščina novotarija, zato jo na tihem preganjajo. Tako pride, da pred volitvami marsikaterega za našega štejejo, kedar pride pa čas, z onimi potegne, ali pa volit ne gre.

Zato pa naša reč še dosti slabo stoji, največ pa zaradi tega, ker so slovenski časniki še premalo razširjeni med ljudstvom. Tudi nemška knjiga, literatura našo odriva povsodi po mestih, in to tem laglje, ker so šole tako vredjene, da se otroci v njih bolj temeljito nemščine, nego maternega jezika uče, potem pa zabavljajo na novoslovenski jezik, češ, da ga ne umejo, ker se ga v resnici nikoli nčili niso. Popačena ljubljanska slovenščina, kakor in kolikor je znajo pesterne in dekile, ta se ve da ne zadostuje za branje in umenje učenih spisov slovenskih, in dokler bodo samo te učiteljice slovenskega jezika po naših mestih, dokler se slovenščina temeljito v šolah ne bo

je po „zatoženem“ pozneje dobil plačo za to po hrbtu. Tudi se po tacih naznanilih, če se pošiljajo po učencih, goji v njih tista slaba lastnost, ki se jej po domače pravi „špiclarija.“

Naj o tem navedem le dvoje ilustracij po pismih, kateri mi je nek učitelj pokazal. Prvo je bilo od očeta nekega silno razposajenega dečka, ki je bil vrhu družih nerednosti družega pahnil po stopnicah, da si je ta spahnil nogo. Pismo, ki ga je učitelj dobil od očeta, kteremu je naznanil to reč s prošnjo, naj ga sam prav občutljivo kaznuje, se je glasilo blizo tako-le:

„Gospod učitelj! Jaz si enkrat za vselej prepovedujem taka naznanila. Jaz sem že sam vsaj toliko omikan, kakor Vi, in vem, kaj se spodobi in moj fant kako kazni zasluži. Skrbel pa bom, da se Vaše ravnanje zve na višem mestu, da boste tudi Vi zvedeli, kako se ima ravnati z otroci boljših stanov.“

To pismo je bil oče poslal učitelju odprto po svojem porednem sinu, ki ga je dal pred začetkom poduka brati tudi drugim in se učitelju potem v zobe smejal. Ko je dečko vsled slabega učenja in vednega nagajanja dobil ob koncu leta zaslužno slabo spričevalo, je „omi-

kani“ oče res šel k vodju tožit učitelja, češ, da njegovega sina ne more trpeti; opravil se ve da ni nič, a vendar je to lep izgled sedanje šole.

Drug primerljij. Učitelj je poslal polletno spričevalo jako lenega in nagajivega učenca domu; spričevalo je bilo učenju in zadržanju primerno, namreč zelo slabo. Na to dobi od njegove matere blizo sledeče pismo — memo rečeno, polno vsakovrstnih napak:

„Gospod učitelj! Tega pa ne trpim, da bi mojemu sinu dajali tako sramotna spričala. On več ve, ko Vi in vsa vaša šola skup. Kaznovala ga ne bom nikoli, če ga še tako tožite. Če boste pa surovo ravnali z njim, že vem, kam se bom šla pritožiti zoper Vas.“

Taki niso vsi starši, to je res, nekteri prihajajo sami k učiteljem, če jim naznanijo otroke za domače kaznovanje, in priporočajo otroke vsej ostrosti učiteljevi. „Le tepete, zaprite ga, jaz ne bom nič rekel“, je navaden govor. „Doma je toliko družega posla, da se ne moremo z otrokom vkvarjati. Jaz ne bom nič rekel, če vsak dan šibo dobi ali ga čez poldan zaprete.“

Če učitelj reče, da ga tepsti ne sme, če

ga pa čez poldan zapre, mora tudi on — učitelj — brez kosila biti, ker mora po postavi nadzirati ga, je večkrat odgovor: „Kaka šola pa je to? Jaz otroka ne bom tepel. Čemu ga pa pošiljam v šolo in plačujem zanj, če naj bom sam njegov učitelj in naj ga kaznujem! Saj veste, kdaj zasluži šibo. Taka šola in pa nič! Saj je že tako vsak dan bolj poreden, kar hodi v šolo.“

Najhuje je pri vsem tem še to, da že najmanjši frkovci dobro vedo, da jih učitelj telesno ne sme kaznovati. Sramožljivosti pa se pri takih ne sme iskati; kar ne skli, ne boli. Huduj se nad porednim pobom, upij nad njim, da boš hripov; za vse to se ne bo zmenil tako, kakor za eno samo po plečih ali za post nekoliko ur.

Pa čemu to pripovedujem! Saj je znana reč in vsak pameten človek spozna te napake sedanje ljudske šole. Rajše preidem od teh na srednje šole, ktere bom slikal zopet le po nekterih črticah najnovejšega časa. Tu ne gre za šibo, ker tej je mladina v teh šolah že odrastla, in tudi res ni bila v njej nikdar na dnevnem redu, ker tu bi bila res sramotna.

(Dalje sledi.)

učila, tako dolgo se bodo slišale tožbe o neumljivosti slovenskega jezika.

Še kmetje naš jezik bolje umejo, nego meščani, nekaj zato, ker tam govoré menj popačen jezik, nekaj zato, ker s prižnice slišijo vsako nedeljo pridigovati v čisti slovenščini, nekaj pa zato, ker si vzamejo trud, da neznanne izraze nekoliko prestudirajo, meščan pa kar stran vrže slovenski časnik, če kakega izraza ne umeje, ter seže po nemškem; če pa tam kaj ne razume, kar se menj omikanim dostikrat primeri, pa nič ne zabavlja in časnika ne vrže stran, ker take osode je na slovenski zemlji le domač slovenski časnik vreden. Mnogo je sicer že bolje v tem oziru, kakor je bilo pred leti, pa vendar se še prigradi.

Glavna skrb nam mora biti obrajena na šole, da se bodo ljudje tam več slovenski, nego nemški učili; šole se morajo posloveniti. Včasih je bilo toliko vpitja zaradi šol, zdaj je pa vse potihnilo v zadevah učnega jezika, in vendar je učni jezik v naših srednjih šolah še vedno kakor je bilo. Čehi, Poljaki, Hrvatje, Srbi, Dalmatinci, celo peščica Lahov imajo narodne srednje svoje šole, le Slovencem in Slovakom se ne dovolijo, mi pa smo tako zaspani, da se niti več ne zmenimo za to. Treba bo naš slovenski program, v katerem med drugimi rečmi nahajamo tudi jezikovo ravnopravnost, zopet enkrat energično v razgovor spraviti, tako, kakor je zdaj, ne more ostati!

Iz Ljubljane, 20. maja. (Drastična ilustracija o „vojaškem bremenu“.) Neki tukajšnji dopisnik v poslednji (55. številki) „Slovenca“ govoreč o neizmernih stroških, katere vojaški aparat evropskim državam prizadeva, po vsej pravici trdi, da so le silne vojske našega veka krive vedno rastočih letnih državnih izdatkov in grozovitih državnih dolgov. Temeljite in obširne statistične preiskave so namreč pokazale, da evropske države največ svojega dohodka potrosijo za vojsko in za obresti državnih dolgov, katere si pa, kakor smo že rekli, te države skoro izključno nakopljejo z vojnami ali s pripravami zanje.

Naj tu pritaknemo, da dolgovi vseh evropskih držav znašajo 40 milijard ali 40.000 milijonov goldinarjev zlatá. Za vojsko in vojno brodogevje evropske države vsako leto izdadó poldrugo milijardo ali 1500 milijonov goldinarjev. Torej ni čuda, da so davki tako veliki! Vsak, kdor jih že dalje časa plačuje, vé tudi, za koliko so pri nas n. pr. v poslednjih 30 letih poskočili.

Velikansk pa je razložek, ki se razvidi iz sledečega zanimivega primerjanja. Leta 1750. so v Avstro-ogerskeji monarhiji vsi državni stroški znašali 30—40 milj. gold., leta 1877. pa 635 milijonov! Pa pogledjmo — v svojo tolažbo — še drugam! Pruska je leta 1740. imela 74 milj. tolarjev stroškov, leta 1866. pa 140 milj. tolarjev; Angležka 1685. leta 14 milj. sterlinških liber, leta 1864. pa 669 milj. sterl. liber; Francoska 1740. leta 170 milj. frankov, 1865. leta 2200 milj., 1877 pa celó 3013 milj. frankov. V zadnjih 12 letih so se državni stroški vse Evrope za 1236 milijonov goldinarjev pomnožili: leta 1865. so še znašali 4493 milj. goldinarjev, leta 1877. pa že 5829 milijonov. In za ta neprestani „napredek“ se je zgolj zahvaliti človekoljubnej napravi ogromnih vojská!

Na vsacega človeka v Evropi, katere prebivalstvo se ceni na 344 milijonov, pride vsako leto 19 goldinarjev državnih stroškov. Po posameznih deželah je ta delež na posa-

meznika jako različen: tako na Francoskem n. pr. znaša 26 gld., na Britanskem 21 gld., v Avstro-ogerskeji monarhiji 18 goldinarjev, na Španjskem 16 goldinarjev; mnogo nižji še je v iztočnih državah. To pa samo državni stroški: o deželnih in občinskih „prikladah“ pa drugih taci državljskih prioboljških raznega priimka tu še niti govora niti kje bodeš našel krščansko dušo, da bi še vse to izračunila in razdelila!

Domače novice.

V Ljubljani, 21. maja.

(Dijaška štipendija Matija Slugova) letnih 62 gld. 14 kr. je razpisana. Prošnje naj se oddajo do 15. junija t. l. tukajšnji deželni vladi.

(Hranilnica) bo imela te dni zopet sejo, da sklene, kje da se bode zidalo novo poslopje. Deželna vlada je odločila, da tisti udje, ki so pri tej reči interesirani, kakor gg. Malič, Kozler, Haufen in dr. Zupančič nimajo pravice glasovati.

(Živinorejce) še enkrat opozorujemo, da bo kmetijska družba jutri v gostilni „zum Baierischen Hof“ na Dunajski cesti prodajala 18 bikov, krav in telic žlahtnega muriškega plemena.

(Tri smrkave konje) pošte kočevske so v četrtek v živinozdravniški šoli na Poljanah pobili. Da bi se ta kužna bolezen ne zatrosila še dalje, zaprli so nemudoma konjski hlev Maličev, kjer pošta ostaja, in prenovili tla ter iz nova ometali stene. Tudi preiskujejo še druge konje pošte kočevske, da se prepričajo, ni li med njimi še kakega smrkovega ali pa te bolezní sumljivega konja.

(Na tivolijskih travnikih) se bode v četrtek 23. t. m. dopoldne ob 9. uri po javni dražbi prodajala košnja.

Razne reči.

— Duhovske preembe: Faro sv. Urbana nad Ptujem v lavant. škofiji je dobil č. g. A. Kocuvan. V goriški nadškofiji pa je umrl bogoslovec tretjeletnik, g. Andrej Uršič za sušico. R. I. P.

— Prst Božji. V petek, dne 10. majnika poročal je telegram iz Rima, da je cesar Viljem naenkrat vsa obravnavanja z Vatikanom pretrgal in v soboto, 11. majnika strelil na cesarja socialni demokrat. Le slepi ne more v tem videti prsta Božjega, pravi Čech (X, 113).

— Car vseh Slovanov. V Petrogradu je izšla knjižica, v kateri se poziva car, naj bi po vzgledu cesarja Viljema, ki se je nazval cesarja vseh Nemcev, razglasil se ruski vladar za carja vseh Slovanov. Pisatelj knjižici je neki knez Meščerski.

— Jubilej svoj škofovski in sicer 25 letni hoče nadškof Olomuški, posvečen za škofa 4. sept. 1853, obhajati v semenišči bogoslovskem v Olomucu, kjer bode z duhovščino svojo od 2. do 6. sept. t. l. imel duhovne vaje ali eksercicije.

— Za škofa v Litomerica h bode najbrže imenovan preč. g. Anton Frind, kanonik prestolni v Pragi, roj. l. 1823. Bratovec njegov, dr. Vincencij Frind, profesor pravne na bogoslovnem vstavu Litomeriškem in tajnik ranjkega škofa Vahala pa bode imenovan za profesorja ravno tistega nauka na vseučilišče v Prago, naznanja „Našinec“ (X, 58).

— Žganje. Ker se pri hudodelstvih v sodnijah pijanost šteje med olajšajoče okolnosti dali so poredni pijančki v Mnihovem žganju to ime, da prišedši v krčmo pravijo na pr.: Dajte mi za en groš polajšajočih okolnosti!

— Cesarjevič Rudolf bi imel ta mesec iti v Prago da se uči praktične vojaške službe. „Politiki se z Dunaja naznanja, da si Madjari, kakor se v navadno dobro podučeni krogih govori, na vso moč prizadevajo to odvrniti, da bi cesarjevič bival v Pragi.

— Toča. Iz Mirne Peči, se nam 18. t. m. piše: Zgodaj je začela toča vničevati upanje kmetovo. 16. t. m. proti večeru se je vsula precej debela in voglata po Grčvrhu, posnela južno stan golobinske gorice in šegla tndi do globodolskega polja ter mnogo škode vzročila. Sicer trta letos kaže lepo in strn obeta obilo žetev. Bog nas obvaruj v prihodnje še kake večje nesreče! —

— Vabilo k IV. občnemu zboru „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“, kateri bode v torek po binkošti, 11. junija 1878 v Ljutomeru. (Začetek ob 8. uri zjutraj v sobi 1. realki.) Dnevni red: I. Nagovor predsednika; II. poročilo blagajnika in polaganje računa od 15. avgusta 1876 do 1. junija 1878; IV. Volitev 3 pregledovalcev računa; V. Pogovor o bodočem delovanju društva in določevanje o visokosti društvene letnine. VI. Določevanje društvenega sedeža in kraja za bodoči občni zbor.

VII. Volitev predsednika in 14 odbornikov. VIII. Predlogi in nasveti posameznih udov.

Na čast udeležnikom 4. občnega zбора „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljutomeru priredi podpisani odbor sledeče:

Na binkoštni pondeljek:

I. Zabavo s petjem in godbo (v pivarni ob 4. uri popoldne.) II. Skupno razveseljevanje v čitalnici (zvečer.)

Na binkoštni torek:

III. Skupni izlet k „vili“ g. Zemljiča nad Ljutomer za razgledovanje ljutomerske okolice ob 7. uri zjutraj. IV. Skupni obed v čitalnici ob 11. uri predpoldnem. (Oseba plača 60 kr. za jed in pijačo.) (Ob 1. odhod je v Ormuž onih p. n. gg. udeležnikov, kateri se bodo morali radi šole v sredo z vlakom ob 4. popoldne odpeljati.)

Da bi podpisani odbor udeležitev pri zboru olajšal, priskrbel bode vsem udeležnikom te skupščine brezplačno vožnjo od Ormuža v Ljutomer in nazaj ter brezplačno prenočišče v Ljutomeru.

P. n. gg. udeležnike bodo čakali vozovi v pondeljek ob 11. uri predpoldnem na kolodvoru v Ormužu (Fridau). Da se more ob imenovani uri dojeti v Ormuž, treba je se gospodom od mariborske strani odpeljati z jutrajšnjim graškim vlakom, onim pa od celske strani z vlakom ljubljanskim, ki pride ob 6. uri v Celje, ob 1/2 9. na Pragerje (Pragerhof).

Da se more določiti potrebno število vozov in prenočišč, prosijo se vsi oni gospodje učitelji, kateri se nameravajo zboru udeležiti, da to podpisanemu odboru vsaj 10 dni poprej naznaniti izvolé.

Z ozirom na te priprave in olajšave nadja se podpisani odbor obile udeležbe.

Vsem p. n. udom našega društva in tudi drugim domoljubnim gospodom učiteljem, kateri ne bodo utegnili biti navzoči pri naši skupščini, bodi za razvitek našega šolstva velevažno „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ toplo priporočeno.

Prvi, namreč udje naj izvolijo društvo tudi s tem podpirati, da bodo pri priliki poravnali dolžno letino (za leto 1878 — 50 kr.) in pa druge mogoče zaostale zneske (na pr. naročnino „Slovenskega Učitelja“); vsi drugi naj se izvolijo pa kot novi udje k nam pridružiti.

Vsem našim prijateljem naj bosta tudi priporočena po našem društvu izdana „Občna

zgodovina" (c. 25 kr.) in „Kocenov zemljepis“ (c. 15 kr.)

Društvo bode svoje pretrgano delovanje (s prenehanjem izdajanja lastnega organa) v ugodnih okoliščinah zopet nadaljevalo. Zato prosi vse podpore svojih somišljenec. Naše geslo je iz ostane: „Vse za blagor slovenskega šolstva!“

V Ljutomeru 15. maja 1878.

Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

— Požarni straži v Novem mestu so cesar podelili 80 gl.

— Italija ni zbirajo pri Veroni dve vojaški krdeli zaradi vojaških vaj(?)

— Strašna nesreča se je pretekli teden zgodila v Parizu. V neki hiši pri tleh je namreč stanoval človek, ki je prodajal puške in patrone. Ne da bi se vedelo kako, začelo je v njegovem stanovanju goreti, patrone se razpočijo in razneso vso hišo, v kateri je stanovalo čez 70 ljudi, kateri so vsi deloma mrtvi, deloma pa hudo ranjeni.

— Zagovornik: „Kako, vi si upate ponuditi se meni za služabnika, meni, ki sem vas zagovarjal zaradi tatvine pred sodbo!“ Odgovor: „Ravno zato; vi ste prisežencem od mene toliko dobrega povedali, kakor še nikdar nobeden ne; zato menil sem, da vas bo veselilo, če se vam ponudim v službo.“

— Za božjo voljo, sosed! hitite domu; vaša žena je mrtva; pravijo, da je že mrtva.“ Sosed pa odgovori hladnokrvno: „No, to se bom pa vstrašil, ko pridem domu.“

Spred porotnega sodišča.

Dalje.

16. t. m. popoldne imel se je pred porotno sodnijo zagovarjati Janez Škerjanec iz Grosuplja 26 let star, ktere ga je zagovarjal dr. Zarnik. 7. marca t. l. bil je živinski sejm v Zalogu, kjer je Janez Beršan prodal eno kravo. Domu grede se Škerjanec in Beršan ustavita v neki krčmi in prvi prigovarja Beršanu, da naj od njega kupi kravo. Ko gresta zvečer okoli 6. ure proti Brezicem, prime Škerjanec Beršana, ga vrže ob tla suje z nogami, ter mu siloma vzame listino s 84 gl. Beršan je upil in klical na pomoč ter naznanil sodniji, da je bil oropan. Škerjanec pa pri sodniji pravi, da je bil pijan in je listino vrgel od sebe, katero je on pobral ter jo hotel drugi dan Beršanu zopet nazaj dati. On nikakor ni mislil Beršana oropati. Beršan trdi, da ga je Škerjanec napal in oropal, in tudi Marija Šubel pravi, da je videla, kako da je Škerjanec Beršana vrgel na tla in ga oropal listnice. Zdravnika dr. Kapler in Gregorič potrdita, da je bil Beršan odrt in na telesu zelo poškodovan. Zagovornik se sklicuje na dosedanje pošteno življenje zatoženčev, povdarja, da sta bila s Beršanom dobra znanca in da kot premočen mož nikakor ni mislil Beršana oropati. Porotniki zatoženca z 8 glasovi proti 4 spoznajo za krivega in sodnija ga obsodi na 5. let težke s temnim zaporom 7. marca vsakega leta poostrene ječe. Tudi mora plačati poškodovanemu Beršanu 30 gl. odškodnine.

17. t. m. stal je pred porotniki 25letni Janez Ahlin iz Srednje vasi, ki je bil že enkrat zaradi hudega telesnega poškodovanja kaznovan. 25. februarja je Ahlin Naceta Zajca iz Rudnika, ko je šel ta iz krčme domu, tako silno s polenom vdaril po glavi, da se je zgrudil na tla, ter mu vzel srebrno žepno uro 12 gl. vredno. Zatoženec se izgovarja, da Zajca

ni vdaril s polenom, ampak s palico in da ga je hotel le zastrašiti. Ure in verižice mu ni siloma vzel, ampak ji je našel na tleh in pobral. Priče pa trdijo, da so slišali Zajca klicati na pomoč ter ga našle ležati na tleh, tudi so vidile Ahlina tam; razun tega je eni priči sam rekel, da je uro nekemu vzel in podarivši jo Janezu Stibernu, mu je rekel, da naj nikomur ne pove, od koga jo je dobil. Porotniki so z 11 glasovi Ahlina spoznali ropa krivega in sodnija mu je pripoznala 5 let težke ječe.

V soboto 18. t. m. sodili so porotniki 55 let staro vdovo Marijo Šimšič iz Brezija zaradi požigovanja. 24. februarja t. l. dopoldne okoli enajstih je namreč začel goreti hlev Mateja Šimšiča in so razun njega pogorela še trem sosedom vsa poslopja. Vse škode je bilo 3079 gl. Zaslisane priče so rekle, da so vidile Marijo Šimšič, ko je vzela nekaj žvepljenk ter se podala k omenjenemu hlevu. Tudi se je poveljelo, da je zatoženka s svojim svakom, Matevžem Šimšičem, pri katerem je začelo goreti, zaradi neke dedšine živela v prepiru in sovraštvi in da je neki priči celo rekla da Matej Šimšič mora priti na beraško palico.

Zatoženka trdi, da hleva ni ona zažgala. Državnega pravdnika namestnik Mühleisen povdarja, da je zatoženka jako sumljiva, ker je s svojim svakom živela v prepiru in mu žugala, da mora priti na beraško palico, a ker ji nihče ne more dokazati, da bi bila res ona zažgala hlev, jo porotniki z 11 glasovi spoznajo za nekrivo, in sodnija je oprostila vse kazni in plačevanja vseh stroškov. (Dalje sledi.)

Eksekutivne dražbe.

21. maja: 3. Terlep z Derečega vrha, v Mokronogu. Čuček iz Stare sušice, 1. Benčič iz Gorenje Košane, 1. Kapel iz Stare sušice, 1. Rebec iz Radohove vasi, 1. Čuček iz Dolenje Košane, vsi v Postojni. 2. Pečnikove reči v Kranju. 1. Kovač iz Kamnika na Vrhniki.

22. maja: 3. Samengo iz Fužin v Vipavi. 1. Švigelj, 1. Mahorčič in 1. Matinčič vsi v Senožečah. 2. Rome iz Zatične, 2. Bregar iz Višnje gore, oba v Zatičini. Mazi iz Nadliška, Kovačič, iz Šive, 3. Škerl iz Hrušca, vsi v Ložu, 1. Možina s Hriba na Vrhniki. 1. Ueman iz Novega mesta, 1. Mesojedec iz Kerke oba v Novem mestu. Bezljaj in Garbeis s Podgorice v Ljubljani.

23. maja: Kutnar iz Velikih Dol, 2. Tomc iz Malega Gabra oba v Zatičini. 2. Pogačar iz Zgoš v Radolici. 2. Remie iz Spodnje Kanomlje, 2. Leskovic iz Godoviča, 1. Hauptmann iz Idrije, 1. Naglič iz Kolenc iz Žirov, 1. Ozbič iz Stare vasi, 3. Majnik iz Lom, vsi v Idriji. 1. Stehletove reči v Ljubljani.

Umrli so:

Od 9. do 14. maja: Andrej Morela, gostič 68 l., za sušico. Jernej Čibašek, kajzar 43 l., za rakom v želodec. Afra Helena Jamnik, usmiljena sestra 23 l., za jetiko. Janez Nachtigall, berač 80 l., za sušico. Tine Merkel del. 34 l., Lorenc Pogačar, del. 30 l., in Alojzij Sauli, sodar 44 l., vsi za jetiko. Johana Peklaj, del. o. 14 d., Tine Jernejčič, del. 72 l., za sušico. Vsi ti v bolnišnici. 17. maja: Franc Grom, del. 67 l., za jetiko. Ludvik Poderžaj, pol. o. 1³/₄ l., za božjastjo. Marija Lušin, dežel. vrad. h., 1. l., za škrofeljni. Anton Volta, branjevec 72 l., za vtrprij. pljuč. Hedviga Praprotnik, učit. h. 1¹/₂ l., za jetiko. Berta Habel, glediš. igralka 20 let, za jetiko.

Loterijske številke 18. maja.

V Trstu: 34, 82, 59, 12, 48.
V Lincu: 39, 69, 46, 27, 44.

Telegrafične denarne cene 21. maja.

Papirna renta 62.15 — Srebrna renta 64.60 — Zlata renta 71.55. — 1860letno državno posojilo 113.75 Bankine akcije 801 — Kreditne akcije 211.90 — London 121.55 — Srebro 105.35. — Ces. kr. cekini 5.73. — 20 frankov 9.75.

Denarstvene cene 18. maja.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
6% avstrijska papirna renta	62.25	62.40
5% renta v srebru	65.10	65.25
4% renta v zlatu (davka prosta)	72.—	72.15
Srečke (lozi) 1854. l.	108.—	108.50
„ „ 1860. l. cell.	113.75	114.25
„ „ 1860. l., petinke	122.—	122.50
Premijski listi 1864. l.	142.—	143.—
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	98.50	99.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	90.—	91.—
Ogerske po 5%	79.50	80.—
Hrvaške in slavonske po 5%	84.50	85.50
Sedmograške po 5%	76.10	77.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne ban	800.—	802.—
Unionske bank	56.75	57.25
Kreditne akcije	216.80	217.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	725.—	730.—
Anglo-avstr. banke	92.—	92.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	162.40	162.90
Tržaške „ 100 „ k. d.	120.—	121.—
„ 50 „ „ „	62.—	63.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	29.25	29.25
Salmove „ 40 „ „ „	38.50	39.—
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	27.75	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.50	30.50
St. Genois „ 40 „ „ „	29.25	29.75
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	26.25	26.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.75	23.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.72	5.73
Napoleons' or	9.71	9.75
Srebro	105.30	105.50

Nova krčma pri „Črnogorcu“

na Poljanah št. 23,

je preskrbljena z najboljim vinom različnih sort od 28 do 48 kr. liter, z dobrim pivom in okusnimi jedmi.

Slavno občinstvo se vabi uljudno k obilnemu obiskovanju. (1)

Naznanilo.

V farni cerkvi St. Mihaela v Železni Kapli se bodo napravile **nove orglje** z 12 do 14 spremeni **Orglarski mojstri**, ki hočejo to delo prevzeti, naj pošljejo svoje ponudbe do konca meseca majnika ali najdalje do **15. junija t. l.** cerkvenemu predstojništvu. (3)

Cerkveno predstojništvo v Železni Kapli

10. maja 1878.

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža

Leona XIII.

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gl. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(18) knjigarna in prodajalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. **Hanani**, ali **zadnji dnevi Jeruzalema**, in
2. **Zadnji dnevi Ogleja**.

Knjižici obsegate okoli 180 strani in si dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbe tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (11)